

LIETUVOS RESPUBLIKOS APLINKOS MINISTERIJA

Biudžetinė įstaiga, A. Jakšto g. 4, LT-01105 Vilnius,
tel. +370 626 22 252, el. p. info@am.lt, https://am.lrv.lt.
Duomenys kaupiami ir saugomi Juridinių asmenų registre, kodas 188602370

Asociacijai Ekonomikos klubas	2024-09-	Nr.
	I 2024-08-19	Nr. 20240819

DĖL ATLIEKŲ TVARKYMO SPECIALISTŲ MOKYMO PROGRAMŲ PATVIRTINIMO

Informuojame, kad Lietuvos Respublikos aplinkos ministro 2024 m. rugsėjo 6 d. įsakymu Nr. V -135 „Dėl Atliekų tvarkymo specialistų mokymo programų patvirtinimo“ buvo patvirtintos asociacijos Ekonomikos klubas parengtos ir pateiktos vertinti¹ Pavojingąsias atliekas surenkančių, vežančių, laikančių ir apdorojančių įmonių atliekų tvarkymo specialistų mokymo ir Pavojingąsias atliekas surenkančių, vežančių, laikančių ir apdorojančių įmonių atliekų tvarkymo specialistų kompetencijos tobulinimo programas.

Lietuvos Respublikos aplinkos ministerijos interneto svetainėje skelbiamas mokymo įstaigų, kurių mokymo programos patvirtino Lietuvos Respublikos aplinkos ministras, sąrašas² papildytas informacija apie patvirtintas minėtas asociacijos Ekonomikos klubas programas.

PRIDEDAMA. Lietuvos Respublikos aplinkos ministro 2024 m. rugsėjo 6 d. įsakymo Nr. V - 135 „Dėl Atliekų tvarkymo specialistų mokymo programų patvirtinimo“ su priedais kopija, 18 lapų.

Aplinkos viceministras

Justas Ruškys

K. Sabaliauskienė, tel. +370 696 26 577, el. p. kristina.sabaliauskiene@am.lt

¹ Asociacijos Ekonomikos klubas 2024 m. rugpjūčio 19 d. raštu Nr. 20240819 „Prašymas dėl galimybės vykdyti mokymus“ pateiktos mokymo programos.

² Prieiga internete: <https://am.lrv.lt/lt/veiklos-sritys-1/atlieku-politika/atliekos/atlieku-tvarkymo-specialistu-mokymai/>

LIETUVOS RESPUBLIKOS APLINKOS MINISTRAS

ĮSAKYMAS

DĖL ATLIEKŲ TVARKYMO SPECIALISTŲ MOKYMO PROGRAMŲ PATVIRTINIMO

2024 m. Nr.

Vilnius

Vadovaudamasis Lietuvos Respublikos atliekų tvarkymo įstatymo 11² straipsnio 3 dalimi ir vykdydamas Atliekų tvarkymo specialistų mokymo ir kompetencijos tobulinimo tvarkos aprašo, patvirtinto Lietuvos Respublikos aplinkos ministro 2012 m. liepos 12 d. įsakymu Nr. D1-588 „Dėl Atliekų tvarkymo specialistų mokymo ir kompetencijos tobulinimo tvarkos aprašo patvirtinimo“, 28 punktą:

1. T v i r t i n u pridedamas:

1.1. Ekonomikos klubo (juridinio asmens kodas 302559518) Pavojingąsias atliekas surenkančių, vežančių, laikančių ir apdorojančių įmonių atliekų tvarkymo specialistų mokymo kursų programą;

1.2. Ekonomikos klubo (juridinio asmens kodas 302559518) Pavojingąsias atliekas surenkančių, vežančių, laikančių ir apdorojančių įmonių atliekų tvarkymo specialistų kompetencijos tobulinimo programą.

2. P r i p a ž i s t u netekusiomis galios:

2.1. Ekonomikos klubo (įmonės kodas 302559518) Pavojingąsias atliekas surenkančių, vežančių, laikančių ir apdorojančių įmonių atliekų tvarkymo specialistų mokymo programą;

2.2. Ekonomikos klubo Pavojingąsias atliekas surenkančių, vežančių, laikančių ir apdorojančių įmonių atliekų tvarkymo specialistų kompetencijos tobulinimo programą;

2.3. Ekonomikos klubo Pavojingąsias atliekas surenkančių, vežančių, laikančių ir apdorojančių įmonių atliekų tvarkymo vadovaujančiųjų darbuotojų mokymo programą;

2.4. Ekonomikos klubo Pavojingąsias atliekas surenkančių, vežančių, laikančių ir apdorojančių įmonių atliekų tvarkymo vadovaujančiųjų darbuotojų kompetencijos tobulinimo programą.

Aplinkos ministras

Simonas Gentvilas

Asociacija Ekonomikos klubas
pirmininkė Asta Uldukienė

Programos parengimo data: 2024-08-19

**PAVOJINGASIAS ATLIEKAS SURENKANČIŲ, VEŽANČIŲ, LAIKANČIŲ IR
APDOROJANČIŲ ĮMONIŲ ATLIEKŲ TVARKYMO SPECIALISTŲ MOKYMO
PROGRAMA**
NEFORMALIOJO MOKYMO PROGRAMA

Mokymosi trukmė: 3 dienas (24 akad. val.).

Įgyjama kompetencija: Išklausius mokymo programą įgyjama pavojingasis atliekas surenkančių, vežančių, laikančių ir apdorojančių įmonių atliekų tvarkymo specialisto kompetencija. Suteikiama teisė rinkti, vežti, laikyti ir apdoroti pavojingasis atliekas.

Programos rengėjai: pirmininkė Asta Uldukienė

Programos turinys

1. Programos apibūdinimas
2. Mokymo temos
3. Mokymo planas
4. Mokymui reikalingos sąlygos
5. Mokymo personalas ir mokymo priemonės
6. Baigiamasis žinių tikrinimas
7. Rekomenduojamos literatūros sąrašas.

1. Programos apibūdinimas

1.1. Programos paskirtis

Pavojingąsias atliekas surenkančių, vežančių, laikančių ir apdorojančių įmonių atliekų tvarkymo specialistų mokymo programa (toliau – Programa) yra neformaliojo mokymo programa, skirta pavojingąsias atliekas (toliau – PA) surenkančių, vežančių, laikančių ir apdorojančių įmonių specialistams (toliau – Atliekų tvarkymo specialistams). Programa parengta pagal Atliekų tvarkymo specialistų kompetencijai keliamus bendruosius ir specialiuosius reikalavimus PA tvarkymo srityje. Išklausius Programos kursą ir išlaikius baigiamąjį egzaminą, PA surenkančių, vežančių, laikančių ir apdorojančių įmonių specialistams išduodamas žinias patvirtinantis pažymėjimas apie įgytą PA surenkančios, vežančios, laikančios ir apdorojančios įmonės atliekų tvarkymo specialisto kompetenciją.

1.2. Programos poreikis

Programa parengta siekiant įgyvendinti Lietuvos Respublikos atliekų tvarkymo įstatymo 11² straipsnio reikalavimą, pagal kurį surinkti, vežti, apdoroti pavojingąsias atliekas gali tik atliekų tvarkymo įmonės, kuriose dirba asmenys, išklause atliekų tvarkymo specialistų mokymo kursus ir gavę jų žinias patvirtinanti pažymėjimą. Mokymo kursai vykdomi pagal mokymo programą, paruoštą vadovaujantis aplinkos ministro 2012 m. liepos 12 d. įsakymu Nr. D1-588 „Atliekų tvarkymo specialistų mokymo ir kompetencijos tobulinimo tvarkos patvirtinimo ir mokymo įstaigų mokymo programų vertinimo komisijos sudarymo“.

1.3. Programos tikslas

Programos tikslas apmokyti pavojingąsias atliekas surenkančių, vežančių, laikančių ir apdorojančių įmonių atliekų tvarkymo specialistus, kad jie turėtų žinias apie LR ir ES teisės aktus, reglamentuojančius atliekų tvarkymą, kvalifikuotai tvarkytų įmonėje PA, savo veikloje vengtų neigiamo poveikio aplinkai ir žmonių sveikatai bei užtikrintų saugią darbo aplinką.

1.4. Suteikiamas baigimo pažymėjimas

Egzaminuotojas vertina asmenų baigiamojo egzamino rezultatus ir įgytą kompetenciją, reikalingą dirbti atliekų tvarkymo specialistu. Sėkmingai egzaminą išlaikiusiems asmenims išduodamas nustatytos formos pažymėjimas.

1.5. Profesinė veikla, kuria galės užsiimti mokymus pagal programą baigęs asmuo

Baigimo pažymėjimas patvirtina, kad asmuo įgijo žinių PA tvarkymo srityje ir jam suteikiama pavojingąsias atliekas surenkančių, vežančių, laikančių ir apdorojančių įmonių atliekų specialisto kompetencija.

2. Mokymo temos

Atliekų tvarkymo specialistai bus apmokyti ir žinos Lietuvos Respublikos bei Europos Sąjungos teisės aktų ir tarptautinių sutarčių, reglamentuojančių PA tvarkymą, reikalavimus.

Tema	Mokymosi pasiekimai
2.1. Atliekų prevencijos ir tvarkymo prioritetai (atliekų hierarchija)	Žino atliekų prevencijos ir tvarkymo prioritetų (atliekų hierarchijos) principus.
2.2. Planuojamos ūkinės veiklos dėl poveikio aplinkai vertinimo proceso reglamentavimo principai	Išmano planuojamos ūkinės veiklos poveikio aplinkai vertinimo proceso reglamentavimo principus.
2.3. PA tvarkymo veiklos rūšys	Žino PA tvarkymo veiklos rūšis.
2.4. Taršos integruotos prevencijos ir kontrolės (toliau – TIPK) leidimų ir taršos leidimų	Žino TIPK leidimų ir Taršos leidimų išdavimo, pakeitimo ir panaikinimo tvarką, paraiškos TIPK

išdavimo, pakeitimo ir panaikinimo tvarka, paraiškos TIPK ar taršos leidimui gauti ir susijusių dokumentų rengimas	ar taršos leidimui gauti ir susijusių dokumentų rengimo reikalavimus.
2.5. Užregistravimo Atliekų tvarkytojų valstybės registre tvarka	Žino registravimosi Atliekas tvarkančių įmonių registre tvarką.
2.6. Geriausi prieinami gamybos būdai pavojingųjų atliekų tvarkymo srityje	Žino geriausius prieinamus gamybos būdus pavojingųjų atliekų tvarkymo srityje.
2.7. Atliekų pavojingųjų savybių vertinimas, pavojingųjų atliekų identifikavimas ir klasifikavimas	Žino savybes, dėl kurių atliekos tampa pavojingos, ir atliekų pavojingumo kriterijus, PA klasifikavimo pagal Atliekų sąrašą principus.
2.8. Pavojingųjų atliekų laikymo, laikinojo laikymo, įskaitant bendruosius gaisrinės saugos, reikalavimai	Žino pavojingųjų atliekų laikymo, laikino laikymo, įskaitant bendruosius gaisrinės saugos, reikalavimus.
2.9. Atliekų maišymas, pakavimas ir ženklinimas	Žino atliekų maišymo, pakavimo ir ženklinimo reikalavimus.
2.10. Pavojingųjų atliekų surinkimas, vežimas ir apdorojimas Lietuvos Respublikoje	Žino pavojingųjų atliekų surinkimo, vežimo ir apdorojimo Lietuvos Respublikoje reikalavimus.
2.11. Atliekų naudojimo ar šalinimo techninių reglamentų rengimas	Žino atliekų naudojimo ar šalinimo techninių reglamentų rengimo reikalavimus.
2.12. Atliekas naudojančių ar šalinančių įmonių prievolių įvykdymo užtikrinimo ir civilinės atsakomybės draudimo reikalavimai	Žino atliekas naudojančių ar šalinančių įmonių prievolių įvykdymo užtikrinimo ir civilinės atsakomybės draudimo reikalavimus.
2.13. Pavojingųjų atliekų tvarkymo licencijavimas, pavojingųjų atliekų tvarkymo licencijų išdavimas ir reikalavimo įgyvendinimo kontrolė	Žino pavojingųjų atliekų tvarkymo licencijavimo, pavojingųjų atliekų tvarkymo licencijų išdavimo ir įgyvendinimo kontrolės reikalavimus.
2.14. Tarpvalstybinių pavojingųjų atliekų vežimo leidimų tarptautiniams pavojingųjų atliekų pervežimams gavimas, pavojingųjų atliekų siuntėjo ir gavėjo pareigos	Žino tarpvalstybinių pavojingųjų atliekų vežimo leidimų tarptautiniams pavojingųjų atliekų pervežimams gavimo reikalavimus, pavojingųjų atliekų siuntėjo ir gavėjo pareigas.
2.15. Atliekų susidarymo ir tvarkymo apskaita	Žino atliekų susidarymo ir tvarkymo apskaitos reikalavimus. Moka vesti atliekų susidarymo ir tvarkymo apskaitą GPAIS.
2.16. Atliekų apskaitos ir kitų pavojingųjų atliekų tvarkymo dokumentų saugojimas	Žino PA apskaitos ir kitų PA tvarkymo dokumentų saugojimo reikalavimus.
2.17. Atsakomybė už atliekų tvarkymo reikalavimų pažeidimą	Žino Lietuvos Respublikos administracinių nusižengimų ir baudžiamajame kodeksuose numatytą atsakomybę fiziniams ir juridiniams asmenims už PA tvarkymo reikalavimų pažeidimus ir aplinkai daromą žalą.
2.18. Galimų avarinių situacijų, ekstremaliųjų įvykių, ekstremaliųjų situacijų prevencinių, valdymo ir pasekmių likvidavimo priemonių planavimas ir įgyvendinimas	Žino galimų avarinių situacijų prevencinių priemonių planavimo ir avarijų likvidavimo principus, kad būtų išvengta avarijų ar būtų mažesni jų padariniai.
2.19. Pavojingųjų atliekų vežimo lydraščio rengimas ir teikimas	Žino pavojingųjų atliekų vežimo lydraščio rengimo ir teikimo reikalavimus, moka pildyti atliekų perdavimo lydraštį GPAIS.

3. Mokymo planas

Chronologine mokymo tvarka pateikiami mokymo dalykai (moduliai), kiekvieno dalyko (modulio) mokymui ir mokymuisi skiriamas laikas (valandomis), atsiskaitymo forma baigus dalykų (modulių) mokymąsi, baigiamojo vertinimo būdas ir jam skirtas laikas.

Eil. Nr.	Temų pavadinimai	Akademinų valandų skaičius	
		teorija	praktinis mokymas
I	Teorinis ir praktinis mokymas	13	9,5
1.	Pagrindiniai Lietuvos Respublikos ir Europos Sąjungos teisės aktų ir kitų tarptautinių dokumentų, reglamentuojančių PA tvarkymą, reikalavimai	1	-
2.	Atliekų prevencijos ir tvarkymo prioritetai (atliekų hierarchija)	0,5	-
3.	Planuojamos ūkinės veiklos poveikio aplinkai vertinimo proceso reglamentavimo principai	1	-
4.	PA tvarkymo veiklos rūšys	0,5	-
5.	Taršos integruotos prevencijos ir kontrolės leidimų ir Taršos leidimų išdavimo PA tvarkymo veiklos rūšims reikalavimai. Paraiškos TIPK ar Taršos leidimams gauti ir susijusių dokumentų rengimo reikalavimai.	1	-
6.	Registravimosi Atliekas tvarkančių įmonių registre tvarka	0,5	0,5
7.	Geriausi prieinami gamybos būdai pavojingų atliekų tvarkymo srityje	0,5	0,5
8.	Atliekų pavojingųjų savybių vertinimas, pavojingųjų atliekų identifikavimas ir klasifikavimas	1	1
9.	PA laikymo, laikinojo laikymo, įskaitant bendruosius gaisrinės saugos, reikalavimai	0,5	0,5
10.	Atliekų maišymo, pakavimo ir ženklinio reikalavimai	0,5	0,5
11.	PA surinkimo, vežimo ir apdorojimo Lietuvos Respublikos viduje reikalavimai	0,5	0,5
12.	Atliekų naudojimo ar šalinimo techninių reglamentų rengimo reikalavimai	0,5	1
13.	Atliekas naudojančių ar šalinančių įmonių prievolių įvykdymo užtikrinimo ir civilinės atsakomybės draudimo reikalavimai	0,5	0,5
14.	Pavojingųjų atliekų tvarkymo licencijavimas, pavojingųjų atliekų tvarkymo licencijų išdavimas ir reikalavimo įgyvendinimo kontrolė	0,5	
15.	Tarpvalstybinių pavojingųjų atliekų vežimo leidimų tarptautiniams pavojingųjų atliekų pervežimams gavimas, pavojingųjų atliekų siuntėjo ir gavėjo pareigos	1	0,5
16.	Atliekų susidarymo ir tvarkymo apskaita	1	2,5
17.	Atliekų apskaitos ir kitų pavojingųjų atliekų tvarkymo dokumentų saugojimas	0,5	
18.	Atsakomybė už atliekų tvarkymo reikalavimų pažeidimą	0,5	
19.	Galimų avarinių situacijų, ekstremaliųjų įvykių, ekstremaliųjų situacijų prevencinių, valdymo ir pasekmių likvidavimo priemonių planavimas ir įgyvendinimas	0,5	0,5
20.	Pavojingųjų atliekų vežimo lydraščio rengimas ir teikimas	0,5	1
II.	Baigiamasis vertinimas (egzaminas – testas raštu)	1,0	0,5
	Iš viso:	14 val.	10 val.

4. Mokymui reikalingos sąlygos

4.1. Mokymų vietų įrengimas

Mokymai vyks Kaune. Esant būtinybei (susidarius daugiau kaip 7 asmenims iš vieno regiono), bus galimybė mokymus vykdyti ir kituose miestuose. Taip pat mokymai gali būti vykdomi nuotoliniu būdu naudojantis TEAMS programa.

Mokymui skirta auditorija pritaikyta grupėms iki 10 žmonių mokymui: kiekvienam besimokančiajam įrengta patogiai sėdima vieta su darbo stalu arba kėdė su atlenkiamu staliuku.

4.2. Mokymui naudojami materialieji ir metodiniai ištekliai

Mokymui bus naudojama multimedijos įranga, kompiuteris, rašymo lenta, rašymo priemonės.

4.3. Mokymosi ir vaizdumo priemonės

Mokymui bus parengtos prezentacijos, kuriose bus pateikta teorinė ir praktinė informacija. Informacijos lengvesniam supratimui bus pateikta daug vaizdinės medžiagos, įskaitant schemas, grafikus, nuotraukas, trumpametražinius filmus. Taip pat bus pateiktos nuorodos į teisės aktus, reglamentus, aprašus ir kt. Žinių patikrinimui bus pateikiamos praktinės užduotys, testai.

Informacija, susijusi su mokymais, bus patalpinta internete, adresu www.eklubas.lt.

Mokymo kursus baigusiems asmenims išduodama mokymo metu dėstyta medžiaga.

5. Mokymo personalas ir mokymo priemonės

Mokytojai turės atitinkamą išsilavinimą, kvalifikuotai ir nešališkai vykdys mokymus, gebės taikyti profesines žinias ir įgūdžius praktikoje.

Mokymo personalui taikomi reikalavimai:

- 5.1. Aukštasis gamtos mokslų (ekologija ir aplinkotyra, chemija, biologija), technologijos mokslų (aplinkos inžinerija) arba socialinių mokslų (teisė) išsilavinimas;
- 5.2. Ne mažesnė kaip dviejų metų darbo patirtis atliekų tvarkymo ar kontrolės srityje, arba organizuojant ir vedant seminarus, mokymo kursus susijusius aplinkos apsauga;
- 5.3. Lietuvos Respublikos ir Europos Sąjungos teisės aktų, reglamentuojančių atliekų tvarkymo veiklą, išmanymas.

6. Baigiamasis žinių tikrinimas

Teorinių žinių ir praktinių sugebėjimų tikrinimo metodai ir formos.

- 6.1. Baigiamojo žinių, mokėjimų ir įgūdžių vertinimo tikslas – nustatyti, ar asmeniui, baigusiam mokymą pagal programą, gali būti suteikta teisė dirbti pavojingąsias atliekas surenkančių, vežančių, laikančių ir apdorojančių atliekų tvarkymo įmonėse specialistu;
- 6.2. Baigiamasis egzaminas yra žinių patikrinimo testas, kurį sudarys 20 klausimų, trunkantis 1,5 valandos. Klausimai susiję su mokymo metu įgytomis žiniomis pagal temų sąrašą;
- 6.3. Baigiamąjį egzaminą vykdo mokymą vedęs mokytojas;
- 6.4. Baigiamojo egzamino metu tikrinamos šios žinios :
  - 6.4.1. elementarus svarbių aplinkosaugos (ypač atliekų tvarkymo srityje) klausimų išmanymas;
  - 6.4.2. elementarus atitinkamų Lietuvos Respublikos ir Europos Sąjungos teisės aktų ir juose nustatytų reikalavimų išmanymas;
  - 6.4.3. elementarus atliekų klasifikavimo išmanymas;
  - 6.4.4. geras reikalavimų PA tvarkymui (įskaitant, bet neapsiribojant, surinkimui, vežimui apdorojimui) išmanymas;
  - 6.4.5. geras PA identifikavimo ir deklaravimo išmanymas;
  - 6.4.6. geras PA laikymo, maišymo, pakavimo ir ženklavimo išmanymas;

- 6.4.7. geras PA susidarymo ir tvarkymo apskaitos ir ataskaitų rengimo išmanymas;
- 6.4.8. elementarus atliekų naudojimo ar šalinimo techninių reglamentų rengimo išmanymas;
- 6.4.9. elementarus galimų avarinių situacijų prevencinių priemonių planavimo ir avarijų likvidavimo principų, kad būtų išvengta avarijų ar būtų mažesni jų padariniai, išmanymas;
- 6.5. Egzaminuotojas vertina asmenų baigiamojo egzamino rezultatus ir įgytą kompetenciją, reikalingą dirbti atliekų tvarkymo specialistu. Sėkmingai egzaminą išlaikiusiems asmenims išduodamas nustatytos formos pažymėjimas;
- 6.6. Sėkmingai baigusiais laikomi tie asmenys, kurie iš 20 testo klausimų, gerai atsako bent į 15 klausimų.

7. Rekomenduojamos literatūros sąrašas

1. Lietuvos Respublikos atliekų tvarkymo įstatymas (i. k. 0981010ISTAVIII-787).
2. Lietuvos Respublikos mokesčio už aplinkos teršimą įstatymas (i. k. 0991010ISTAIII-1183).
3. Lietuvos Respublikos aplinkos apsaugos įstatymas (i.k. 0921010ISTA00I-2223)
4. Lietuvos Respublikos planuojamos ūkinės veiklos poveikio aplinkai vertinimo įstatymas (i. k. 0961010ISTA00I-1495).
5. Lietuvos Respublikos aplinkos ministro 1999 m. liepos 14 d. įsakymas Nr. 217 „Dėl Atliekų tvarkymo taisyklių patvirtinimo“ (i. k. 099301MISAK00000217).
6. Lietuvos Respublikos aplinkos ministro 2003 m. gruodžio 19 d. įsakymas Nr. 684 „Dėl Pavojingų atliekų tvarkymo licencijavimo taisyklių patvirtinimo“ (i. k. 103301MISAK00000684).
7. Lietuvos Respublikos aplinkos ministro 2013 m. liepos 15 d. įsakymas Nr. D1-528 „Dėl Taršos integruotos prevencijos ir kontrolės leidimų išdavimo, pakeitimo ir galiojimo panaikinimo taisyklių patvirtinimo“ (i. k. 113301MISAK00D1-528).
8. Lietuvos Respublikos aplinkos ministro 2014 m. kovo 6 d. įsakymas Nr. D1-259 „Dėl Taršos leidimų išdavimo, pakeitimo ir galiojimo panaikinimo taisyklių patvirtinimo“ (i. k. 2014-02982).
9. Lietuvos Respublikos aplinkos ministro 2004 m. balandžio 27 d. įsakymas Nr. D1-207 „Dėl Atliekų vežimo tvarkos aprašo patvirtinimo“ (i. k. 104301MISAK00D1-207).
10. Lietuvos Respublikos aplinkos ministro 2001 m. gruodžio 21 d. įsakymas Nr. 625 „Dėl Baterijų ir akumuliatorių bei baterijų ir akumuliatorių atliekų tvarkymo taisyklių patvirtinimo“ (i. k. 101301MISAK00000625).
11. Lietuvos Respublikos aplinkos ministro 2003 m. gruodžio 24 d. įsakymas Nr. 710 „Dėl Eksploatuoti netinkamų transporto priemonių tvarkymo taisyklių patvirtinimo“ (i. k. 103301MISAK00000710).
12. Lietuvos Respublikos aplinkos ministro 2004 m. rugsėjo 10 d. įsakymas Nr. D1-481 „Dėl Elektros ir elektroninės įrangos bei jos atliekų tvarkymo taisyklių patvirtinimo“ (104301MISAK00D1-481).
13. Lietuvos Respublikos aplinkos ministro 2003 m. rugsėjo 26 d. įsakymas Nr. 473 „Dėl Polichlorintų bifenilų ir polichlorintų terfenilų (PCB/PCT) tvarkymo taisyklių patvirtinimo“ (103301MISAK00000473).
14. Lietuvos Respublikos aplinkos ministro 1999 m. gruodžio 20 d. įsakymas Nr. 408 „Dėl Teršalų išmetimo į aplinkos orą apskaitos ir ataskaitų teikimo tvarkos aprašo patvirtinimo“ (i. k. 099301MISAK00000408);
15. Lietuvos Respublikos aplinkos ministro 2011 m. gegužės 3 d. įsakymas Nr. D1-367 „Dėl Atliekų susidarymo ir tvarkymo apskaitos ir ataskaitų teikimo taisyklių patvirtinimo“ (111301MISAK00D1-367).
16. Lietuvos Respublikos aplinkos ministro 2003 m. rugsėjo 25 d. įsakymas Nr. 469 „Dėl Atliekų naudojimo ar šalinimo veiklos nutraukimo plano rengimo, derinimo ir įgyvendinimo tvarkos aprašo patvirtinimo“ (i. k. 103301MISAK00000469).

17. Lietuvos Respublikos aplinkos ministro 2005 m. gruodžio 23 d. įsakymas Nr. D1-636 „Dėl Poveikio aplinkai vertinimo programos ir ataskaitos rengimo nuostatų patvirtinimo“ (i. k. 105301MISAK00D1-636).
18. Lietuvos Respublikos aplinkos ministro 2004 m. rugsėjo 10 d. įsakymas Nr. D1-481 „Dėl Elektros ir elektroninės įrangos bei jos atliekų tvarkymo taisyklių patvirtinimo“ (104301MISAK00D1-481).
19. Lietuvos Respublikos Vyriausybės 1999 m. birželio 21 d. nutarimas Nr. 783 „Dėl Avarijų likvidavimo planų sudarymo tvarkos patvirtinimo“ (i. k. 0991100NUTA00000783).
20. Lietuvos Respublikos darbuotojų saugos ir sveikatos įstatymas (i. k. 1031010ISTA0IX-1672).
21. Lietuvos Respublikos civilinio proceso kodekso patvirtinimo, įsigaliojimo ir įgyvendinimo įstatymas (i. k. 1021010KODE00IX-743).
22. Lietuvos Respublikos administracinių nusižengimų kodekso patvirtinimo, įsigaliojimo ir įgyvendinimo tvarkos įstatymas (i. k. 2015-11216).
23. 2008 m. lapkričio 19 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyva 2008/98/EB dėl atliekų ir panaikinanti kai kurias direktyvas (OL 2008 L 312, p. 1).
24. 2010 m. lapkričio 24 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyva 2010/75/ES dėl pramoninių išmetamų teršalų (taršos integruotos prevencijos ir kontrolės) (OL 2010 L 334, p. 17).
25. 2006 m. birželio 14 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentas (EB) Nr. 1013/2006 dėl atliekų vežimo (OL 2006 L 190, p. 1) su paskutiniais pakeitimais, padarytais 2010 m. gegužės 12 d. Komisijos reglamentu (ES) Nr. 413/2010 (OL 2010 L 119, p. 1).
26. 2014 m. gruodžio 18 d. Komisijos reglamentas (ES) Nr. 1357/2014, kuriuo pakeičiamas Europos Parlamento ir Tarybos direktyvos 2008/98/EB dėl atliekų ir panaikinamos kai kurias direktyvas III priedas (OL 2014 L 365, p. 89).
27. 2007 m. lapkričio 29 d. Komisijos reglamentas (EB) Nr. 1418/2007 dėl tam tikrų Reglamento (EB) Nr. 1013/2006 III arba IIIA priede išvardytų naudojimui skirtų atliekų eksporto į tam tikras šalis, kurioms netaikomas EBPO sprendimas dėl atliekų tarpvalstybinio vežimo kontrolės (OL 2007 L 316, p. 6).
28. Bazelio konvencija „Dėl pavojingų atliekų tarpvalstybinių pervežimų bei jų tvarkymo kontrolės“. (Tarptautinius dokumentus pasirašiusios šalys / Konvencija / 1989 03 22 / Ratifikuota nuo 1998-12-22. Įsigaliojo nuo 1999-07-21 (Žin., 1999, Nr.13-314).
29. Europos sutartis „Dėl pavojingų krovinių tarptautinių vežimų keliais“ (ADR) (Žin., 2003, Nr. 46-2057).
30. ES geriausi prieinami gamybos būdai (GPGB), santraukos, anotacijos. Prieiga per internetą: <https://am.lrv.lt/lt/veiklos-sritys-1/tarsos-integruota-prevencija-ir-kontrolė/geriausi-prieinami-gamybos-budai-gpbg>.
31. den Boer E., den Boer J., Jager J. Atliekų tvarkymo planavimas ir optimizavimas. Mokomoji knyga. Kaunas, 2005 (prieiga per internetą: <https://www.yumpu.com/lt/document/read/34965334/atlieka-tvarkymo-planavimas-ir-optimizavimas-institut-iwar>).
32. Mioldažys R., Paulauskas V., Vilkevičius G. Neorganinių atliekų tvarkymas. Mokomoji knyga. Kaunas, 2013 (prieiga per internetą: http://dspace.lzuu.lt/bitstream/1/2099/1/Neorganiniu_atlieku_tvarkymas.pdf).
33. Ulozas R. V., Viršilas R. Atliekų tvarkymo technologijos. Šiauliai, 2010.
34. Minalga R. Atliekų šalinimo logistika. Vilnius, 2010.
35. Staniškis J. K., Kliopova I., Miliūtė-Plepienė J. Darni atliekų vadyba. Kaunas, 2018.

Asociacija Ekonomikos klubas
pirmininkė Asta Uldukienė

Programos parengimo data: 2024-08-19

**PAVOJINGASIAS ATLIEKAS SURENKANČIŲ, VEŽANČIŲ, LAIKANČIŲ IR
APDOROJANČIŲ ĮMONIŲ ATLIEKŲ TVARKYMO SPECIALISTŲ KOMPETENCIJOS
TOBULINIMO PROGRAMA
NEFORMALIOJO MOKYMO PROGRAMA**

Mokymosi trukmė: 1 diena (8 akad. val.).

Igyjama kompetencija: Išklausius mokymo programą tobulinama pavojingąsias atliekas surenkančių, vežančių, laikančių ir apdorojančių įmonių atliekų tvarkymo specialisto kompetencija. Suteikiama teisė tvarkyti pavojingąsias atliekas.

Programos rengėjai: pirmininkė Asta Uldukienė

Programos turinys

1. Programos apibūdinimas
2. Mokymo temos
3. Mokymo planas
4. Mokymui reikalingos sąlygos
5. Mokymo personalas
6. Baigiamasis žinių vertinimas
7. Rekomenduojamos literatūros sąrašas.

1. Programos apibūdinimas

1.1. Programos paskirtis

Pavojingąsias atliekas surenkančių, vežančių, laikančių ir apdorojančių įmonių atliekų tvarkymo specialistų kompetencijos tobulinimo programa (toliau – Programa) yra neformaliojo mokymo programa, skirta pavojingąsias atliekas (toliau – PA) surenkančių, vežančių, laikančių ir apdorojančių įmonių specialistams (toliau –Atliekų tvarkymo specialistams). Programa parengta pagal Atliekų tvarkymo specialistų kompetencijai keliamus bendruosius ir specialiuosius reikalavimus PA tvarkymo srityje. Išklauius Programos kursą ir išlaikius baigiamąjį egzaminą, PA surenkančių, vežančių, laikančių ir apdorojančių įmonių specialistams išduodamas žinias patvirtinantis pažymėjimas apie įgytą PA surenkančios, vežančios, laikančios ir apdorojančios įmonės atliekų tvarkymo specialisto kompetenciją.

1.2. Programos poreikis

Programa parengta siekiant įgyvendinti Lietuvos Respublikos atliekų tvarkymo įstatymo 11(2) straipsnio reikalavimą, pagal kurį surinkti, vežti, apdoroti pavojingąsias atliekas gali tik atliekų tvarkymo įmonės, kuriose dirba asmenys, išklause atliekų tvarkymo specialistų mokymo kursus ir gavę jų žinias patvirtinanti pažymėjimą. Mokymo kursai vykdomi pagal mokymo programą, paruoštą vadovaujantis aplinkos ministro 2012 m. liepos 12 d. įsakymu Nr. D1-588 „Atliekų tvarkymo specialistų mokymo ir kompetencijos tobulinimo tvarkos patvirtinimo ir mokymo įstaigų mokymo programų vertinimo komisijos sudarymo“.

1.3. Programos tikslas

Programos tikslas apmokyti pavojingąsias atliekas surenkančių, vežančių, laikančių ir apdorojančių įmonių atliekų tvarkymo specialistus, kad jie turėtų žinias apie LR ir ES teisės aktus, reglamentuojančius atliekų tvarkymą, kvalifikuotai tvarkytų įmonėje PA, savo veikloje vengtų neigiamo poveikio aplinkai ir žmonių sveikatai bei užtikrintų saugią darbo aplinką.

1.4. Suteikiamas baigimo pažymėjimas

Egzaminuotojas vertina asmenų baigiamojo egzamino rezultatus ir įgytą kompetenciją, reikalingą dirbti atliekų tvarkymo specialistu. Sėkmingai egzaminą išlaikiusiems asmenims išduodamas nustatytos formos pažymėjimas.

1.5. Profesinė veikla, kuria galės užsiimti mokymus pagal programą baigęs asmuo

Baigimo pažymėjimas patvirtina, kad asmuo įgijo žinių PA tvarkymo srityje ir jam suteikiama pavojingąsias atliekas surenkančių, vežančių, laikančių ir apdorojančių įmonių atliekų specialisto kompetencija.

2. Mokymo temos

Atliekų tvarkymo specialistai bus apmokyti ir žinos Lietuvos Respublikos bei Europos Sąjungos teisės aktų ir tarptautinių sutarčių, reglamentuojančių PA tvarkymą, reikalavimus.

Tema	Mokymosi pasiekimai
2.1. Atliekų prevencijos ir tvarkymo prioritetai (atliekų hierarchija)	Žino atliekų prevencijos ir tvarkymo prioritetų (atliekų hierarchijos) principus.
2.2. Planuojamos ūkinės veiklos poveikio aplinkai vertinimo proceso reglamentavimo principai	Išmano planuojamos ūkinės veiklos poveikio aplinkai vertinimo proceso reglamentavimo principus.
2.3. PA tvarkymo veiklos rūšys	Žino PA tvarkymo veiklos rūšis.
2.4. Taršos integruotos prevencijos ir kontrolės	Žino TIPK leidimų ir Taršos leidimų išdavimo,

(toliau – TIPK) leidimų ir taršos leidimų išdavimo, pakeitimo ir panaikinimo tvarka, paraiškos TIPK ar taršos leidimui gauti ir susijusių dokumentų rengimas	pakeitimo ir panaikinimo tvarką, paraiškos TIPK ar taršos leidimui gauti ir susijusių dokumentų rengimo reikalavimus.
2.5. Užregistravimo Atliekų tvarkytojų valstybės registre tvarka	Žino registravimosi Atliekas tvarkančių įmonių registre tvarką.
2.6. Geriausi prieinami gamybos būdai pavojingųjų atliekų tvarkymo srityje	Žino geriausius prieinamus gamybos būdus pavojingųjų atliekų tvarkymo srityje.
2.7. Atliekų pavojingųjų savybių vertinimas, pavojingųjų atliekų identifikavimas ir klasifikavimas	Žino savybes, dėl kurių atliekos tampa pavojingos, ir atliekų pavojingumo kriterijus, PA klasifikavimo pagal Atliekų sąrašą principus.
2.8. Pavojingųjų atliekų laikymo, laikinojo laikymo, įskaitant bendruosius gaisrinės saugos, reikalavimai	Žino pavojingųjų atliekų laikymo, laikinojo laikymo, įskaitant bendruosius gaisrinės saugos, reikalavimus
2.9. Atliekų maišymas, pakavimas ir ženklavimas	Žino atliekų maišymo, pakavimo ir ženklavimo reikalavimus
2.10. Pavojingųjų atliekų surinkimas, vežimas ir apdorojimas Lietuvos Respublikoje	Žino pavojingųjų atliekų surinkimo, vežimo ir apdorojimo Lietuvos Respublikoje reikalavimus.
2.11. Atliekų naudojimo ar šalinimo techninių reglamentų rengimas	Žino atliekų naudojimo ar šalinimo techninių reglamentų rengimo reikalavimus.
2.12. Atliekas naudojančių ar šalinančių įmonių prievolių įvykdymo užtikrinimo ir civilinės atsakomybės draudimo reikalavimai	Žino atliekas naudojančių ar šalinančių įmonių prievolių įvykdymo užtikrinimo ir civilinės atsakomybės draudimo reikalavimus.
2.13. Pavojingųjų atliekų tvarkymo licencijavimas, pavojingųjų atliekų tvarkymo licencijų išdavimas ir reikalavimo įgyvendinimo kontrolė	Žino pavojingųjų atliekų tvarkymo licencijavimo, pavojingųjų atliekų tvarkymo licencijų išdavimo ir įgyvendinimo kontrolės reikalavimus.
2.14. Tarpvalstybinių pavojingųjų atliekų vežimo leidimų tarptautiniams pavojingųjų atliekų pervežimams gavimas, pavojingųjų atliekų siuntėjo ir gavėjo pareigos	Žino tarpvalstybinių pavojingųjų atliekų vežimo leidimų tarptautiniams pavojingųjų atliekų pervežimams gavimo reikalavimus, pavojingųjų atliekų siuntėjo ir gavėjo pareigas.
2.15. Atliekų apskaitos ir kitų pavojingųjų atliekų tvarkymo dokumentų saugojimas	Žino atliekų susidarymo ir tvarkymo apskaitos reikalavimus. Moka vesti atliekų susidarymo ir tvarkymo apskaitą GPAIS.
2.16. Tarpvalstybinių PA vežimo reikalavimai, GPAIS prašymų leidimui tarptautiniams PA pervežimams rengimo reikalavimai, PA atliekų siuntėjo ir gavėjo pareigos.	Žino PA apskaitos ir kitų PA tvarkymo dokumentų saugojimo reikalavimus.
2.17. Atsakomybė už atliekų tvarkymo reikalavimų pažeidimą	Žino Lietuvos Respublikos administracinių nusižengimų ir baudžiamajame kodeksuose numatytą atsakomybę fiziniams ir juridiniams asmenims už PA tvarkymo reikalavimų pažeidimus ir aplinkai daromą žalą.
2.18. Galimų avarinių situacijų, ekstremaliųjų įvykių, ekstremaliųjų situacijų prevencinių, valdymo ir pasekmių likvidavimo priemonių planavimas ir įgyvendinimas	Žino galimų avarinių situacijų prevencinių priemonių planavimo ir avarijų likvidavimo principus, kad būtų išvengta avarijų ar būtų mažesni jų padariniai.
2.19. Pavojingųjų atliekų vežimo lydraščio rengimas ir teikimas	Žino pavojingųjų atliekų vežimo lydraščio rengimo ir teikimo reikalavimus, moka pildyti atliekų perdavimo lydraštį GPAIS.

3. Mokymo planas

Chronologine mokymo tvarka pateikiami mokymo dalykai (moduliai), kiekvieno dalyko (modulio) mokymui ir mokymuisi skiriamas laikas (valandomis), atsiskaitymo forma baigus dalykų (modulių) mokymąsi, baigiamojo vertinimo būdas ir jam skirtas laikas.

Eil. Nr.	Temų pavadinimai	Akademinų valandų skaičius	
		teorija	praktinis mokymas
I	Teorinis ir praktinis mokymas	5	2
1.	Pagrindiniai Lietuvos Respublikos ir Europos Sąjungos teisės aktų ir kitų tarptautinių dokumentų, reglamentuojančių PA tvarkymą, reikalavimai	0,25	-
2.	Atliekų prevencijos ir tvarkymo prioritetai (atliekų hierarchija)	0,25	-
3.	Planuojamos ūkinės veiklos poveikio aplinkai vertinimo proceso reglamentavimo principai	0,25	-
4.	PA tvarkymo veiklos rūšys	0,25	-
5.	Taršos integruotos prevencijos ir kontrolės leidimų ir Taršos leidimų išdavimo PA tvarkymo veiklos rūšims reikalavimai. Paraiškos TIPK ar Taršos leidimams gauti ir susijusių dokumentų rengimo reikalavimai.	0,25	-
6.	Registravimosi Atliekas tvarkančių įmonių registre tvarka	0,25	
7.	Geriausi prieinami gamybos būdai pavojingų atliekų tvarkymo srityje	0,25	
8.	Atliekų pavojingųjų savybių vertinimas, pavojingųjų atliekų identifikavimas ir klasifikavimas	0,25	0,5
9.	PA laikymo, laikinojo laikymo, įskaitant bendruosius gaisrinės saugos, reikalavimai	0,25	0,25
10.	Atliekų maišymo, pakavimo ir ženklinio reikalavimai	0,25	0,25
11.	PA surinkimo, vežimo ir apdorojimo Lietuvos Respublikos viduje reikalavimai	0,25	-
12.	Atliekų naudojimo ar šalinimo techninių reglamentų rengimo reikalavimai	0,25	-
13.	Atliekas naudojančių ar šalinančių įmonių prievolių įvykdymo užtikrinimo ir civilinės atsakomybės draudimo reikalavimai	0,25	-
14.	Pavojingųjų atliekų tvarkymo licencijavimas, pavojingųjų atliekų tvarkymo licencijų išdavimas ir reikalavimo įgyvendinimo kontrolė	0,25	-
15.	Tarpvalstybinių pavojingųjų atliekų vežimo leidimų tarptautiniams pavojingųjų atliekų pervežimams gavimas, pavojingųjų atliekų siuntėjo ir gavėjo pareigos	0,25	-
16.	Atliekų susidarymo ir tvarkymo apskaita	0,25	1
17.	Atliekų apskaitos ir kitų pavojingųjų atliekų tvarkymo dokumentų saugojimas	0,25	-
18.	Atsakomybė už atliekų tvarkymo reikalavimų pažeidimą	0,25	-
19.	Galimų avarinių situacijų, ekstremaliųjų įvykių, ekstremaliųjų situacijų prevencinių, valdymo ir pasekmių likvidavimo priemonių planavimas ir įgyvendinimas	0,25	-
20.	Pavojingųjų atliekų vežimo lydraščio rengimas ir teikimas	0,25	-
II.	Baigiamasis vertinimas (egzaminas – testas raštu)	0,5	0,5
	Iš viso:	5,5 val.	2,5 val.

4. Mokymui reikalingos sąlygos

4.1. Mokymų vietų įrengimas

Mokymai vyks Kaune. Esant būtinybei (susidarius daugiau kaip 7 asmenims iš vieno regiono), bus galimybė mokymus vykdyti ir kituose miestuose. Taip pat mokymai gali būti vykdomi nuotoliniu būdu naudojantis TEAMS programa.

Mokymui skirta auditorija pritaikyta grupėms iki 10 žmonių mokymui: kiekvienam besimokančiajam įrengta patogiai sėdima vieta su darbo stalu arba kėdė su atlenkiamu staliuku.

4.2. Mokymui naudojami materialieji ir metodiniai ištekliai

Mokymui bus naudojama multimedijos įranga, kompiuteris, rašymo lenta, rašymo priemonės.

4.3. Mokymosi ir vaizdumo priemonės

Mokymui bus parengtos prezentacijos, kuriose bus pateikta teorinė ir praktinė informacija. Informacijos lengvesniam supratimui bus pateikta daug vaizdinės medžiagos, įskaitant schemas, grafikus, nuotraukas, trumpametražinius filmus. Taip pat bus pateiktos nuorodos į teisės aktus, reglamentus, aprašus ir kt. Žinių patikrinimui bus pateikiamos praktinės užduotys, testai.

Informacija, susijusi su mokymais, bus patalpinta internete, adresu www.eklubas.lt.

Mokymo kursus baigusiems asmenims išduodama mokymo metu dėstyta dalomoji ir kita reikalinga medžiaga.

5. Mokymo personalas ir mokymo priemonės

Mokytojai turės atitinkamą išsilavinimą, kvalifikuotai ir nešališkai vykdys mokymus, gebės taikyti profesines žinias ir įgūdžius praktikoje.

Mokymo personalui taikomi reikalavimai:

- 5.1. Aukštasis gamtos mokslų (ekologija ir aplinkotyra, chemija, biologija), technologijos mokslų (aplinkos inžinerija) arba socialinių mokslų (teisė) išsilavinimas;
- 5.2. Ne mažesnė kaip dviejų metų darbo patirtis atliekų tvarkymo ar kontrolės srityje, arba organizuojant ir vedant seminarus, mokymo kursus susijusius aplinkos apsauga;
- 5.3. Lietuvos Respublikos ir Europos Sąjungos teisės aktų, reglamentuojančių atliekų tvarkymo veiklą, išmanymas.

6. Baigiamasis žinių tikrinimas

Teorinių žinių ir praktinių sugebėjimų tikrinimo metodai ir formos.

- 6.1. Baigiamojo žinių, mokėjimų ir įgūdžių vertinimo tikslas – nustatyti, ar asmeniui, baigusiam mokymą pagal programą, gali būti suteikta teisė dirbti pavojingąsias atliekas surenkančių, vežančių, laikančių ir apdorojančių atliekų tvarkymo įmonėse specialistu;
- 6.2. Baigiamasis egzaminas yra žinių patikrinimo testas, kurį sudarys 20 klausimų, trunkantis 1 valandą. Klausimai susiję su mokymo metu įgytomis žiniomis pagal temų sąrašą;
- 6.3. Baigiamąjį egzaminą vykdo mokymą vedęs mokytojas;
- 6.4. Baigiamojo egzamino metu tikrinamos šios žinios :
  - 6.4.1. elementarus svarbių aplinkosaugos (ypač atliekų tvarkymo srityje) klausimų išmanymas;
  - 6.4.2. elementarus atitinkamų Lietuvos Respublikos ir Europos Sąjungos teisės aktų ir juose nustatytų reikalavimų išmanymas;
  - 6.4.3. elementarus atliekų klasifikavimo išmanymas;
  - 6.4.4. geras reikalavimų PA tvarkymui (įskaitant, bet neapsiribojant, surinkimui, vežimui apdorojimui) išmanymas;
  - 6.4.5. geras PA identifikavimo ir deklaravimo išmanymas;

- 6.4.6. geras PA laikymo, maišymo, pakavimo ir ženklavimo išmanymas;
- 6.4.7. geras PA susidarymo ir tvarkymo apskaitos ir ataskaitų rengimo išmanymas;
- 6.4.8. elementarus atliekų naudojimo ar šalinimo techninių reglamentų rengimo išmanymas;
- 6.4.9. elementarus galimų avarinių situacijų prevencinių priemonių planavimo ir avarijų likvidavimo principų, kad būtų išvengta avarijų ar būtų mažesni jų padariniai, išmanymas;
- 6.5. Egzaminuotojas vertina asmenų baigiamojo egzamino rezultatus ir įgytą kompetenciją, reikalingą dirbti atliekų tvarkymo specialistu. Sėkmingai egzaminą išlaikiusiems asmenims išduodamas nustatytos formos pažymėjimas;
- 6.6. Sėkmingai baigusiais laikomi tie asmenys, kurie iš 20 testo klausimų, gerai atsako bent į 15 klausimų.

7. Rekomenduojamos literatūros sąrašas

1. Lietuvos Respublikos atliekų tvarkymo įstatymas (i. k. 0981010ISTAVIII-787).
2. Lietuvos Respublikos mokesčio už aplinkos teršimą įstatymas (i. k. 0991010ISTAIII-1183).
3. Lietuvos Respublikos aplinkos apsaugos įstatymas (i.k. 0921010ISTA00I-2223)
4. Lietuvos Respublikos planuojamos ūkinės veiklos poveikio aplinkai vertinimo įstatymas (i. k. 0961010ISTA00I-1495).
5. Lietuvos Respublikos aplinkos ministro 1999 m. liepos 14 d. įsakymas Nr. 217 „Dėl Atliekų tvarkymo taisyklių patvirtinimo“ (i. k. 099301MISAK00000217).
6. Lietuvos Respublikos aplinkos ministro 2003 m. gruodžio 19 d. įsakymas Nr. 684 „Dėl Pavojingų atliekų tvarkymo licencijavimo taisyklių patvirtinimo“ (i. k. 103301MISAK00000684).
7. Lietuvos Respublikos aplinkos ministro 2013 m. liepos 15 d. įsakymas Nr. D1-528 „Dėl Taršos integruotos prevencijos ir kontrolės leidimų išdavimo, pakeitimo ir galiojimo panaikinimo taisyklių patvirtinimo“ (i. k. 113301MISAK00D1-528).
8. Lietuvos Respublikos aplinkos ministro 2014 m. kovo 6 d. įsakymas Nr. D1-259 „Dėl Taršos leidimų išdavimo, pakeitimo ir galiojimo panaikinimo taisyklių patvirtinimo“ (i. k. 2014-02982).
9. Lietuvos Respublikos aplinkos ministro 2004 m. balandžio 27 d. įsakymas Nr. D1-207 „Dėl Atliekų vežimo tvarkos aprašo patvirtinimo“ (i. k. 104301MISAK00D1-207).
10. Lietuvos Respublikos aplinkos ministro 2001 m. gruodžio 21 d. įsakymas Nr. 625 „Dėl Baterijų ir akumuliatorių bei baterijų ir akumuliatorių atliekų tvarkymo taisyklių patvirtinimo“ (i. k. 101301MISAK00000625).
11. Lietuvos Respublikos aplinkos ministro 2003 m. gruodžio 24 d. įsakymas Nr. 710 „Dėl Eksploatuoti netinkamų transporto priemonių tvarkymo taisyklių patvirtinimo“ (i. k. 103301MISAK00000710).
12. Lietuvos Respublikos aplinkos ministro 2004 m. rugsėjo 10 d. įsakymas Nr. D1-481 „Dėl Elektros ir elektroninės įrangos bei jos atliekų tvarkymo taisyklių patvirtinimo“ (104301MISAK00D1-481).
13. Lietuvos Respublikos aplinkos ministro 2003 m. rugsėjo 26 d. įsakymas Nr. 473 „Dėl Polichlorintų bifenilų ir polichlorintų terfenilų (PCB/PCT) tvarkymo taisyklių patvirtinimo“ (103301MISAK00000473).
14. Lietuvos Respublikos aplinkos ministro 1999 m. gruodžio 20 d. įsakymas Nr. 408 „Dėl Teršalų išmetimo į aplinkos orą apskaitos ir ataskaitų teikimo tvarkos aprašo patvirtinimo“ (i. k. 099301MISAK00000408);
15. Lietuvos Respublikos aplinkos ministro 2011 m. gegužės 3 d. įsakymas Nr. D1-367 „Dėl Atliekų susidarymo ir tvarkymo apskaitos ir ataskaitų teikimo taisyklių patvirtinimo“ (111301MISAK00D1-367).
16. Lietuvos Respublikos aplinkos ministro 2011 m. gegužės 3 d. įsakymas Nr. D1-367 „Dėl Atliekų susidarymo ir tvarkymo apskaitos ir ataskaitų teikimo taisyklių patvirtinimo“ (111301MISAK00D1-367).
17. Lietuvos Respublikos aplinkos ministro 2003 m. rugsėjo 25 d. įsakymas Nr. 469 „Dėl Atliekų

naudojimo ar šalinimo veiklos nutraukimo plano rengimo, derinimo ir įgyvendinimo tvarkos aprašo patvirtinimo“ (i. k. 103301MISAK00000469).

18. Lietuvos Respublikos aplinkos ministro 2005 m. gruodžio 23 d. įsakymas Nr. D1-636 „Dėl Poveikio aplinkai vertinimo programos ir ataskaitos rengimo nuostatų patvirtinimo“ (i. k. 105301MISAK00D1-636).
19. Lietuvos Respublikos Vyriausybės 1999 m. birželio 21 d. nutarimas Nr. 783 „Dėl Avarijų likvidavimo planų sudarymo tvarkos patvirtinimo“ (i. k. 0991100NUTA00000783).
20. Lietuvos Respublikos darbuotojų saugos ir sveikatos įstatymas (i. k. 1031010ISTA0IX-1672).
21. Lietuvos Respublikos civilinio proceso kodekso patvirtinimo, įsigaliojimo ir įgyvendinimo įstatymas (i. k. 1021010KODE00IX-743).
22. Lietuvos Respublikos administracinių nusižengimų kodekso patvirtinimo, įsigaliojimo ir įgyvendinimo tvarkos įstatymas (i. k. 2015-11216).
23. 2008 m. lapkričio 19 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyva 2008/98/EB dėl atliekų ir panaikinanti kai kurias direktyvas (OL 2008 L 312, p. 1).
24. 2010 m. lapkričio 24 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyva 2010/75/ES dėl pramoninių išmetamų teršalų (taršos integruotos prevencijos ir kontrolės) (OL 2010 L 334, p. 17).
25. 2006 m. birželio 14 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentas (EB) Nr. 1013/2006 dėl atliekų vežimo (OL 2006 L 190, p. 1) su paskutiniais pakeitimais, padarytais 2010 m. gegužės 12 d. Komisijos reglamentu (ES) Nr. 413/2010 (OL 2010 L 119, p. 1).
26. 2014 m. gruodžio 18 d. Komisijos reglamentas (ES) Nr. 1357/2014, kuriuo pakeičiamas Europos Parlamento ir Tarybos direktyvos 2008/98/EB dėl atliekų ir panaikinanti kai kurias direktyvas III priedas (OL 2014 L 365, p. 89).
27. 2007 m. lapkričio 29 d. Komisijos reglamentas (EB) Nr. 1418/2007 dėl tam tikrų Reglamento (EB) Nr. 1013/2006 III arba IIIA priede išvardytų naudojimui skirtų atliekų eksporto į tam tikras šalis, kurioms netaikomas EBPO sprendimas dėl atliekų tarpvalstybinio vežimo kontrolės (OL 2007 L 316, p. 6).
28. Bazelio konvencija „Dėl pavojingų atliekų tarpvalstybinių pervežimų bei jų tvarkymo kontrolės“. (Tarptautinius dokumentus pasirašiusios šalys / Konvencija / 1989 03 22 / Ratifikuota nuo 1998-12-22. Įsigaliojo nuo 1999-07-21 (Žin., 1999, Nr.13-314).
29. Europos sutartis „Dėl pavojingų krovinių tarptautinių vežimų keliais“ (ADR) (Žin., 2003, Nr. 46-2057).
30. ES geriausi prieinami gamybos būdai (GPGB), santraukos, anotacijos. Prieiga per internetą: <https://am.lrv.lt/lt/veiklos-sritys-1/tarsos-integruota-prevencija-ir-kontrolė/geriausi-prieinami-gamybos-budai-gpbg>.
31. den Boer E., den Boer J., Jager J. Atliekų tvarkymo planavimas ir optimizavimas. Mokomoji knyga. Kaunas, 2005 (prieiga per internetą: <https://www.yumpu.com/lt/document/read/34965334/atlieka-tvarkymo-planavimas-ir-optimizavimas-institut-iwar>).
32. Mioldažys R., Paulauskas V., Vilkevičius G. Neorganinių atliekų tvarkymas. Mokomoji knyga. Kaunas, 2013 (prieiga per internetą: http://dspace.lzuu.lt/bitstream/1/2099/1/Neorganiniu_atlieku_tvarkymas.pdf).
33. Ulozas R. V., Viršilas R. Atliekų tvarkymo technologijos. Šiauliai, 2010.
34. Minalga R. Atliekų šalinimo logistika. Vilnius, 2010.
35. Staniškis J. K., Kliopova I., Miliūtė-Plepienė J. Darni atliekų vadyba. Kaunas, 2018.

DETALŪS METADUOMENYS

Dokumento sudarytojas (-ai)	Lietuvos Respublikos aplinkos ministerija 188602370, A. Jakšto g. 4, LT-01105 Vilnius
Dokumento pavadinimas (antraštė)	DĖL ATLIEKŲ TVARKYMO SPECIALISTŲ MOKYMO PROGRAMŲ PATVIRTINIMO
Dokumento registracijos data ir numeris	2024-09-06 Nr. V-135
Dokumento gavimo data ir dokumento gavimo registracijos numeris	–
Dokumento specifikacijos identifikavimo žymuo	ADOC-V1.0
Parašo paskirtis	Pasirašymas
Parašą sukūrusio asmens vardas, pavardė ir pareigos	Simonas Gentvilas, Ministras
Sertifikatas išduotas	SIMONAS GENTVILAS LT
Parašo sukūrimo data ir laikas	2024-09-05 18:43:26 (GMT+03:00)
Parašo formatas	XAdES-X-L
Laiko žymoje nurodytas laikas	2024-09-05 18:43:37 (GMT+03:00)
Informacija apie sertifikavimo paslaugų teikėją	EID-SK 2016, AS Sertifitseerimiskeskus EE
Sertifikato galiojimo laikas	2023-06-29 20:38:19 – 2028-06-27 23:59:59
Informacija apie būdus, naudotus metaduomenų vientisumui užtikrinti	"Registravimas" paskirties metaduomenų vientisumas užtikrintas naudojant "RCSC IssuingCA, VI Registru centras - i.k. 124110246 LT" išduotą sertifikatą "DBSIS, Informatikos ir ryšių departamentas prie Lietuvos Respublikos vidaus reikalų ministerijos, i.k.188774822 LT", sertifikatas galioja nuo 2022-05-19 16:48:06 iki 2025-05-18 16:48:06
Pagrindinio dokumento priedų skaičius	2
Pagrindinio dokumento pridedamų dokumentų skaičius	–
Priedamo dokumento sudarytojas (-ai)	–
Priedamo dokumento pavadinimas (antraštė)	–
Priedamo dokumento registracijos data ir numeris	–
Programinės įrangos, kuria naudojantis sudarytas elektroninis dokumentas, pavadinimas	DBSIS, versija 3.5.77.2
Informacija apie elektroninio dokumento ir elektroninio (-ių) parašo (-ų) tikrinimą (tikrinimo data)	Atitinka specifikacijos keliamus reikalavimus. Visi dokumente esantys elektroniniai parašai galioja (2024-09-07 14:41:53)
Paieškos nuoroda	–
Papildomi metaduomenys	Nuorašą suformavo 2024-09-07 14:41:53 DBSIS

DETALŪS METADUOMENYS

Dokumento sudarytojas (-ai)	Lietuvos Respublikos aplinkos ministerija 188602370, A. Jakšto g. 4, LT-01105 Vilnius
Dokumento pavadinimas (antraštė)	DĖL ATLIEKŲ TVARKYMO SPECIALISTŲ MOKYMO PROGRAMŲ PATVIRTINIMO
Dokumento registracijos data ir numeris	2024-09-12 Nr. D8(E)-4209
Dokumento gavimo data ir dokumento gavimo registracijos numeris	–
Dokumento specifikacijos identifikavimo žymuo	ADOC-V1.0
Parašo paskirtis	Pasirašymas
Parašą sukūrusio asmens vardas, pavardė ir pareigos	Justas Ruškys, Viceministras
Sertifikatas išduotas	JUSTAS RUŠKYS LT
Parašo sukūrimo data ir laikas	2024-09-12 13:17:11 (GMT+03:00)
Parašo formatas	XAdES-T
Laiko žymoje nurodytas laikas	2024-09-12 13:17:21 (GMT+03:00)
Informacija apie sertifikavimo paslaugų teikėją	EID-SK 2016, AS Sertifitseerimiskeskus EE
Sertifikato galiojimo laikas	2023-07-10 14:05:26 – 2028-07-08 23:59:59
Informacija apie būdus, naudotus metaduomenų vientisumui užtikrinti	"Registravimas" paskirties metaduomenų vientisumas užtikrintas naudojant "RCSC IssuingCA, VI Registru centras - i.k. 124110246 LT" išduotą sertifikatą "DBSIS, Informatikos ir ryšių departamentas prie Lietuvos Respublikos vidaus reikalų ministerijos, i.k.188774822 LT", sertifikatas galioja nuo 2022-05-19 16:48:06 iki 2025-05-18 16:48:06
Pagrindinio dokumento priedų skaičius	1
Pagrindinio dokumento pridedamų dokumentų skaičius	–
Priedamo dokumento sudarytojas (-ai)	–
Priedamo dokumento pavadinimas (antraštė)	–
Priedamo dokumento registracijos data ir numeris	–
Programinės įrangos, kuria naudojantis sudarytas elektroninis dokumentas, pavadinimas	DBSIS, versija 3.5.77.2
Informacija apie elektroninio dokumento ir elektroninio (-ių) parašo (-ų) tikrinimą (tikrinimo data)	Atitinka specifikacijos keliamus reikalavimus. Visi dokumente esantys elektroniniai parašai galioja (2024-09-12 13:21:30)
Paieškos nuoroda	–
Papildomi metaduomenys	Nuorašą suformavo 2024-09-12 13:21:30 DBSIS